

Sygn. akt VI Gz 73/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Beata Hass Kloc

SO Anna Harmata (spr.)

Protokolant: Małgorzata Florek

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...)z siedzibą w S.

z udziałem dłużnika J. D.

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego
w K. Wydziału V Gospodarczego z dnia 27 października 2015 r., sygn. akt V GUp „of” 4/15

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

umorzyć postępowanie upadłościowe toczące się w stosunku do dłużnika J. D. na podstawie postanowienia z dnia 13 lipca 2015 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Krośnie Wydział V Gospodarczy, sygn. akt V GU „of” 19/15,

II. zasądzić od dłużnika J. D. na rzecz wnioskodawcy (...)z siedzibą w S. kwotę 650 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt VI Gz 73/16

UZASADNIENIE

Wierzyciel (...)w Sanoku wniósł

o umorzenie postępowania upadłościowego prowadzonego w stosunku do dłużnika J. D., wskazując, iż dłużnik działając umyślnie bądź w sposób rażącego niedbalstwa doprowadził do swojej niewypłacalności.

W uzasadnieniu wnioskodawca podał, iż dłużnik w istotny sposób świadomie, a nawet jeśli nie w pełni świadomie, to poprzez niedochowanie minimalnych, elementarnych i podstawowych standardów zachowania w zakresie zaciągania zobowiązań i zarządzania swoimi finansami, doprowadził do powstania, a następnie zwiększania stopnia swojej niewypłacalności. Upadły podpisując z Bankiem umowę nr (...) o kredyt konsolidacyjny z dnia 12.08.2010 r. w § 14 tej umowy zobowiązał się m.in. do powiadomienia Banku o zamiarze zaciągnięcia kredytu (pożyczki) w innym banku (instytucji), a w przypadku ich uzyskania zobowiązany był niezwłocznie powiadomić o tym fakcie Bank, co miało na celu ochronę dłużnika przed zaciąganiem kolejnych zobowiązań, a w efekcie mogło doprowadzić do

jego niewypłacalności. Zapis ten stosowany jest szczególnie w kredytach konsolidacyjnych dla zwrócenia uwagi kredytobiorcy na ewentualne pokusy dalszego zadłużania się po tym jak już raz udzielono im pomocy w formie przedmiotowego kredytu. Bank podkreślił przy tym, że udzielił kredytu konsolidacyjnego przeznaczanego na spłatę zobowiązań jakie dłużnik już wówczas posiadał w wielu instytucjach finansowych.

Według wierzyciela gdyby dłużnik, który na dzień zawierania tej umowy posiadał zdolność kredytową, nie zaciągał kolejnych zobowiązań, to z pewnością nie doszłoby do powstania stanu jego niewypłacalności.

Co istotne, gdyby dłużnik nie zaciągał kolejnych zobowiązań, Bank miałby możliwość kolejny raz go wesprzeć w formie restrukturyzacji zadłużenia. Skoro jednak dłużnik zaciągał kolejne zobowiązania, Bank nie był w stanie restrukturyzować zadłużenia z uwagi na brak zdolności kredytowej.

Zdaniem Banku upadły nie wywiązał się z tej części umowy i zaciągał w sposób niekontrolowany dalsze zobowiązania o charakterze pożyczkowym, przy czym być może spłacał tylko niektóre z nich, czym działała na szkodę pozostałych wierzycieli. Tym samym działał nie tylko na szkodę Banku, ale również spowodował, że sam znalazł się w sytuacji, w której nie jest w stanie obsługiwać zaciągniętych przez siebie zobowiązań. Dłużnik jako osoba wykształcona powinien mieć świadomość, że zaciąganie kolejnych zobowiązań przeznaczanych na potrzeby konsumpcyjne, w końcu doprowadzi do jego niewypłacalności.

Wierzyciel podniósł dalej, że nie można akceptować w obrocie prawnym sytuacji, w której osoba fizyczna zaciąga zobowiązania z przeznaczeniem na niekontrolowaną konsumpcję, a gdy osiąga kres swoich możliwości w spłacie tych zobowiązań - składa wnioski o upadłość.

Dłużnik J. D. w piśmie z dnia 13.10.2015 r. wniósł o oddalenie wniosku wierzyciela (...) podnosząc, że brak jest podstaw prawnych do umorzenia postępowania upadłościowego w trybie art. 491⁽⁽¹⁰⁾⁾ ust. 3 Prawa upadłościowego i naprawczego. Podniósł, iż zgodnie z treścią art. 491⁽⁽¹⁰⁾⁾ ust. 3, sąd umarza postępowanie upadłościowe w przypadku gdy podstawa do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ujawni się po ogłoszeniu upadłości. Na taką podstawę oddalenia wniosku powołuje się nietrafnie wierzyciel - bank. W ocenie dłużnika brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż zaistniały statutowane powyższym przepisem przesłanki umorzenia postępowania. J. D. zaznaczył, iż we wniosku o ogłoszenie upadłości w sposób obszerny i wyczerpujący opisał swoją sytuację finansową oraz przyczyny istniejącego stanu rzeczy. Nie zataił żadnych informacji, których brak ujawnienia mogłoby spowodować oddalenie wniosku przez sąd. Przeciwnie, wyczerpująco opisał bieżące zadłużenie, wskazał wszystkich wierzycieli oraz szczegółowo opisał z jakiego powodu doszło do jego niewypłacalności. Sąd bez wyznaczenia rozprawy, uznając przedstawiony materiał za wystarczający do rozstrzygnięcia, orzekł o ogłoszeniu upadłości konsumenckiej. Jego zdaniem w stosunku do danych przedstawionych we wniosku nie nastąpiły żadne zmiany, ani też nie doszło do ujawnienia innych okoliczności, o których sąd nie miałby wiedzy na czas orzekania. Także Bank w piśmie z dnia 25.08.2015 r. nie ujawnił żadnych nowych okoliczności, które nie były by znane sądowi w czasie orzekania. We wniosku zawarte były informacje jakie kredyty w jakim banku oraz kiedy zaciągnął J. D.. Nie polega na prawdzie zarzut jakoby zaciągał kredyty i pożyczki w sposób nieodpowiedzialny i bez kontroli. Podtrzymał jednocześnie wszystkie dane podane we wniosku o ogłoszenie upadłości, opisujące przyczyny niewypłacalności i podkreślił, iż wniosek Banku o umorzenie postępowania wiąże się nie tyle z ujawnieniem nowych okoliczności, o których mowa w art. 491⁽⁽¹⁰⁾⁾ ust.3 , co raczej z odmienną oceną stanu faktycznego. Podniósł, że sytuacja w której znalazł się wspólnie z małżonką nie była efektem umyślnego działania, ani rażącego niedbalstwa. Małżonkowie nie zadłużali się w sposób niekontrolowany, ani lekkomyślny. Posiadane kredyty spłacali regularnie do czasu, kiedy sytuacja w szkolnictwie na to pozwalała, tj. do momentu utraty części godzin pracy w szkole oraz utraty dodatkowego źródła dochodu jako trener piłki nożnej. Przyczyny te były od dłużnika niezależne. Zaciągnięty kredyt konsolidacyjny w 2010 r. został spłacony. Podjęta została wówczas decyzja o zamianie mieszkania oraz przeprowadzeniu koniecznego remontu, a kredyt zaciągnięty w (...)

miał w tym pomóc. Małżonkowie byli przekonani, że spłacać bez problemu zobowiązania finansowe. Dłużnik posiadał wówczas ponownie dodatkowe źródło dochodu jako trener piłki nożnej. Nie mniej jednak rosnące koszty związane z sytuacją rodzinną, w tym udzielana przez dłużnika pomoc finansowa chorej na nowotwór teściowej spowodowały, iż znów powstały trudności ze spłatą zobowiązań, którym próbował zaradzić podjęciem pracy za granicą. Wziął on wówczas bezpłatny urlop i wyjechał z Polski. Przez okres ponad 1,5 roku jego zarobki znów pozwalały na spłatę zobowiązań oraz utrzymanie rodziny. W późniejszym czasie sytuacja finansowa rodziny znów się pogorszyła.

Dłużnik podniósł, iż od momentu gdy sytuacja finansowa zaczęła się pogarszać, wraz z małżonką podejmował próby negocjowania z bankiem, zwracając się z prośbą o restrukturyzację, obniżenie stopy oprocentowania, propozycję sprzedaży mieszkania w celu spłaty większej części kredytu. Bank jednak nie zgadzał się na te prośby, proponując rozwiązania stanowiące chwilową pomoc, w konsekwencji jednak zwiększające zadłużenie.

Zarzucał dalej, że twierdzenia podnoszone przez Bank we wniosku o umorzenie postępowania oraz powołane wnioski dowodowe świadczą o braku wiedzy na temat przyczyn niewypłacalności i zmierną dopiero do ich ustalenia, podczas gdy sąd posiadał pełną wiedzę na ich temat w dniu orzekania o upadłości. Z tej przyczyny niedopuszczalnym jest ponowne ich badanie, gdyż były one już przedmiotem rozważań sądu.

W odpowiedzi na powyższe w piśmie z dnia 13 października 2015r. wierzyciel podał, iż w dniu 9 sierpnia 2010 r. upadli M. D. i J. D., zwrócili się do niego z wnioskiem o konsolidację swoich zobowiązań, a mianowicie: - w (...) - w wysokości 47.957,63 zł. (udzielony dn. 26.01.2009 r. w kwocie : 55.100,00 zł. - na okres 6 lat) - pożyczka ta zapewne (jak można wnioskować z treści BIK), miała zostać przeznaczona na spłatę wcześniejszych ekspozycji kredytowych m.in.: Kredytu w wys. 30.200,00 zł. z dnia 19.07.2007 r.,

- w (...) - w wysokości 35.499,75 zł. (udzielony dn. 31.08. 2007 r. w kwocie: 42.000,00 zł. pożyczka na okres 10 lat) - pożyczka ta mogła być przeznaczona m.in. na spłatę wcześniejszej ekspozycji kredytowej z dnia 30.04.2007 r. w wysokości 26.400,00 zł,

- w (...) w wysokości 25.444,26 zł (udzielony dn. 15.10.2009r. w kwocie 28.192,60 zł. - pożyczka powtórna),

-w (...) - w wysokości 1.719,38 zł (udzielony dn. 02.01.2009r. w kwocie 2500,00 zł. - sprzedaż ratalna),

-w (...) w wysokości 3.600,00 zł. (udzielony dn. 04.09.2009 r. w kwocie 3.600,00 zł. - limit karty kredytowej),

-w (...) w wysokości 9.829,81 zł. (udzielony dn. 27.07.2009 r. w kwocie 11.126,56 zł.-kredyt gotówko na okres 5 lat),

- w (...) - w wysokości 9.258,78 zł. (udzielony dn. 20.04.2011 r. w kwocie 9.708,74 zł.- kredyt okres 3 lat),

- w (...) - w wysokości 22.000,00 zł. - limit w rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym;

co łącznie dało sumę zadłużenia ponad 155.000,00. zł.

Według raportu z Biura (...), uzyskanego dnia 02.08.2010r., który sięga 5 lat wstecz, upadli pomiędzy 2005 r., a 2010 r. zawarli wspólnie lub osobno przynajmniej 26 umów o kredyty, limity i karty kredytowe, z których 8 w/ w ekspozycji zostało objęte konsolidacją w (...). Wynika z tego, że kredyty udzielone upadłym wcześniej, często były spłacane tymi udzielonymi później. Ta ilość zaciągniętych przez upadłych zobowiązań kredytowych, sprawiła, że miesięczne obciążenia wynikające z samych rat udzielonych kredytów, wynosiły ponad 3.300,00 zł. miesięcznie. Po dokonaniu konsolidacji w Banku (wraz z dodatkową kwotą wolną w wysokości około 40.000,00 zł., udzieloną

na wnioski upadłych) rata wynosiła 2.673 zł. Wierzyciel podniósł, że dochód netto uwzględniony w wyliczeniu zdolności kredytowej wynosił 5.666 zł, w efekcie czego upadłym pozostawało około 3.000.00 zł miesięcznie, które mogli przeznaczyć na bieżące potrzeby.

Wnioskodawca zarzucił dalej, że kilka miesięcy po otrzymaniu kredytu konsolidacyjnego upadli zaczęli zaciągać kolejne zobowiązania kredytowe, które zataili przed Bankiem pomimo tego, że na mocy § 15 Umowy o konsumencki kredyt konsolidacyjny, upadli mieli obowiązek powiadomienia Banku o zamiarze zaciągnięcia kredytu (pożyczki) w innych bankach lub instytucjach i proponowanej formie jego zabezpieczenia.

Upadli, opisując swą historię kredytową w uzasadnieniu wniosku o upadłość pominęli fakt, że po zawarciu z Bankiem umowy o kredyt konsolidacyjny w 2010 r., a przed zawarciem zobowiązania w dniu 25.04.2012 r. w (...) na kwotę 75.000,00 zł. - zawarli jeszcze 7 umów kredytowych tj. :

-12.05.2011 r. - 4.500,00 zł (J.)

- 17.06.2011r. -12.700,00 zł. (J. i M. -17.06.2011 r. - 500,00 zł. (J.),

-17.08.2011 r. - 7.500,00 zł. (M.),

- 26.10.2011 r. - 7.500,00 zł. (J. i M.) -12.12.2011 r. -16.000,00 zł. (J.),

- 27.01.2012 r. - 60.000,00 zł. (J. i M.).

Ostatni kredyt zaciągnięty został m.in. na spłatę w/w wcześniejszych 6-ciu kredytów. Został on z kolei spłacony przedmiotowym „kredytem” ze (...) (75 000).

Ponadto w dniu 20.07.2012 r. upadli zaciągnęli jeszcze jeden kredyt w wysokości 14.000,00 zł. oraz, jak wynika z historii rachunku oszczędnościowo rozliczeniowego, w okresie od 2010 r. do 2014 r., zawarli przynajmniej 12 umów pożyczek pieniężnych z firmami pożyczkowymi nie będącymi bankami ani spółdzielczymi kasami oszczędnościowo - kredytowymi tj. :

-19.10.2011 r. -200,00 zł. - (...)((...)

-14.11.2011 r. - 400,00 zł. - (...)((...)

- 06.12.2011 r. -1 992,00 zł. - (...)

- 17.08.2012 r. - 500,00 zł. -Via SMS

-27.08.2012 r., - 620,00 zł. - (...) Sp. z o.o.,

- 28.08.2012 r. - 600,00 zł. - (...) Sp. z o.o.,

-19.09.2012 r. - 400,00 zł. - (...)

-21.02.2013 r. - 1.300,00 zł. - (...),

-12.04.2013r. - 1.996,00 zł. (...)

-17.06.2014 r. - 3 000,00 zł. -(...)

- 23.09.2014 r. - 1.400,00 zł. - (...) Sp. z o.o.,

- 23.09.2014 r. - 600,00 zł. - (...) Spółka z o.o.

Wierzyciel, w świetle okoliczności zamiany lokali pomiędzy małżeństwem D., a ich rodzicami, podał w wątpliwość twierdzenie zawarte w uzasadnieniu wniosku upadłych, że „kredyt” w (...) w wysokości 75 000 zł. upadli byli zmuszeni zaciągnąć w celu spłaty zobowiązań wynikających z zamiany mieszkania na większe i oddłużenia mieszkania.

Bank przeprowadził analizę porównawczą dochodów osiągniętych przez upadłych z istniejącymi w danym okresie zobowiązaniami kredytowymi.

W ocenie Banku, gdyby upadli po skonsolidowaniu swoich zobowiązań nie zaciągali kolejnych, ich sytuacja wyglądałaby w najgorszym wariantcie następująco: łączne dochody netto to ok. 5.200,00 zł., natomiast średnie miesięczne zobowiązanie wobec (...) z tytułu kredytu to kwota 2.324,00 zł. Do dyspozycji upadłych pozostawałaby kwota 2.876 zł. miesięcznie, czyli tylko nieznacznie niższa od tej, którą mogli dysponować w 2010 r. Zdaniem Banku gdyby nie w/w opisana aktywność kredytowa, to nie byłoby przeszkód dla udzielenia pomocy przez Bank w trudniejszym okresie w formie odpowiedniej zmiany harmonogramu spłat.

Wobec powyższego, według wnioskodawcy, zasadnym jest podejrzenie, że upadli w istotny sposób świadomie, a nawet jeśli nie w pełni świadomie, to poprzez niezachowanie minimalnych, elementarnych i podstawowych standardów zachowania w zakresie zaciągania i zarządzania swoimi finansami, doprowadzili do powstania, a następnie zwiększenia stopnia swojej niewypłacalności.

Postanowieniem z dnia 27.10.2013 Sąd Rejonowy w Krośnie oddalił wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania upadłościowego J. D..

Sąd podzielił tym samym stanowisko dłużnika dotyczące jego niewypłacalności, bowiem nie stwierdził, aby doprowadzenie do tej niewypłacalności lub zwiększenie jej stopnia nastąpiło w skutek działań umyślnych lub w skutek rażącego niedbalstwa upadłego.

Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne twierdzenia wniosku dotyczące obiektywnych przyczyn powstania zadłużenia po stronie J. D. jak i jego małżonki M. D., które pomimo wysiłków małżonków, nie doprowadziły do poprawy ich sytuacji majątkowej. Sąd dokonał badania jego stanu majątkowego i uznał, że przedstawiony przez dłużnika materiał jest wystarczający do rozstrzygnięcia, ogłosił jej upadłość konsumencką. W ocenie Sądu, twierdzenie wierzyciela o przypisaniu dłużnikowi winy umyślnej w doprowadzeniu do stanu niewypłacalności jest nieuprawnione skoro jego zachowanie wynikało z przyczyn obiektywnych i niezależnych od niego. Tak zachowanie dłużnika ocenił Sąd Rejonowy dokonując analizy wniosku o ogłoszenie upadłości i tak niniejsze ocenił Sąd po zapoznaniu się z argumentacją wierzyciela. Zdaniem Sądu, nie wynikało z zebranego w sprawie materiału dowodowego, że dłużnik miał bezpośredni zamiar wprowadzenia się w stan niewypłacalności, a zważywszy na ustalone okoliczności trudno mu także przypisać zamiar ewentualny. Ponadto jak wskazał Sąd Rejonowy, do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości konsumenckiej niezbędne jest ustalenie, że wnioskodawca podał niezgodne z prawdą lub zataił dane mające znaczenie dla oceny wniosku z zamiarem pokrzywdzenia wierzycieli. Jeśli nawet J. D. nie wskazał wszystkich zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów we wniosku o ogłoszenie upadłości, to na pewno nie miało to na celu pokrzywdzenia wierzycieli.

Stąd też skoro Sąd Rejonowy nie stwierdził przy rozpoznawaniu wniosku o ogłoszenie upadłości przesłanek wynikających z art. 491⁴ ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U.2015.233), to nie mogły mieć one również zastosowania przy rozstrzygnięciu wniosku wierzyciela o umorzenie postępowania upadłościowego. W ocenie Sądu Rejonowego nie zachodziły przesłanki z art. 479¹⁰ ust. 3 p.u.i.n. i brak podstaw dla podzielenia stanowiska wierzyciela, iż dłużnik doprowadził do swej niewypłacalności przez niekontrolowane zaciąganie zobowiązań w szczególności zaciąganie kolejnych kredytów na przestrzeni lat 2011-2014. Do sierpnia 2014 r. zaciągane zobowiązania były spłacane, a nieregularne wpłaty na rzecz wierzyciela składającego wniosek o umorzenie postępowania były dokonywane nawet w okresie późniejszym. Ponadto, jak wynika z zeznań dłużnika do zaciągania kolejnych zobowiązań skłoniła go sytuacja

rodzina związana z utratą dodatkowego zatrudnienia, późniejsza utrata przez niego pracy w Szwajcarii, a także choroba nowotworowa matki dłużniczki.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie stwierdził podstaw dla przyjęcia, iż upadły nie wskazał lub nie wydał syndykowi całego majątku, niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykonywał ciężących na nim obowiązków, stąd nie stwierdził również przesłanki z art. 491¹⁰ ust. 3 p.u. i n.

i dlatego wniosek o umorzenie postępowania upadłościowego J. D. został oddalony.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wierzyciel, który zarzucił:

1/ naruszenie art. 491⁴ ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe

i naprawcze (dalej jako „p.u.i.n.”), poprzez niezastosowanie ust. 1 i ust.4 art. 491⁴ p.u.i.n, co w efekcie doprowadziło, do stwierdzenia przez Sąd, że działalność dłużnika nie miała na celu pokrzywdzenia wierzycieli,

2/ błędną wykładnię ust. 3 art. 491¹⁰ p.u.i.n., poprzez stwierdzenie, że ust. 3 odnosi się do wypełniania przez dłużnika obowiązków po ogłoszeniu jego upadłości, podczas gdy ust. 3 dotyczy ujawnienia podstawy do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, po ogłoszeniu upadłości,

3/ pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, czyli nieprzeprowadzenie prawidłowego postępowania dowodowego i nierozważenie w sposób bezstronny dowodów zgłoszonych przez wierzyciela w postaci dowodów z dokumentów w postaci raportu z Biura (...), aktu notarialnego nr 3113/2010 z dnia 23.08.2010 r. zawartego w celu zamiany lokali mieszkalnych, a także niezbadanie sprawy uprawiania hazardu przez dłużnika, co mogło doprowadzić upadłego do niewypłacalności.

Wskazując na powyższe zarzuty zaskarżenia wierzyciel wniósł o:

1/ uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości, rozpatrzenie sprawy na nowo oraz oddalenie wniosku dłużniczki o ogłoszenie jej upadłości,

2/ zasądzenie od dłużniczki na rzecz wierzyciela kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, iż brak jest podstaw dla podzielenia stanowiska Sądu Rejonowego, iż niewypłacalność dłużnika wynikała z przyczyn obiektywnych, niezależnych od niego. Stanowisko to nie zasługuje na aprobatę, dłużnik musiał zdawać sobie sprawę z tego, że zaciągane przez siebie kredyty i pożyczki będzie musiał spłacić, a poprzez zgłoszenie do Sądu wniosku o ogłoszenie upadłości próbuje on uniknąć skutków swego postępowania. Sąd dał wiarę zapewnieniom dłużników jakoby do powstania zadłużenia po stronie małżonków doszło z przyczyn obiektywnych (niekorzystna sytuacja na rynku pracy, choroba matki dłużniczki), pomijając fakt, iż przez cały ten okres małżonkowie osiągalni razem dochody na tyle wysokie by móc normalnie funkcjonować, płacąc przy tym terminowo raty kredytu, mimo to małżonkowie zaciągali kolejne kredyty w innych bankach i instytucjach kredytowych bez informowania o tym fakcie banku. Sąd nie odniósł się również do kwestii zamiany lokali mieszkalnych pomiędzy małżonkami, a rodzicami M. D. - mimo, że dłużnik wspominał, iż część zaciąganych zobowiązań została przeznaczona na remonty i oddłużenie mieszkania pomimo, iż zupełnie co innego wynikało z umowy zamiany mieszkań. Sąd nie uwzględnił również analizy porównawczej dochodów osiągniętych przez upadłych z istniejącymi w danym okresie zobowiązaniami kredytowymi i symulacji sytuacji finansowej małżonków, w przypadku gdyby po skonsolidowaniu w Banku swoich zobowiązań, nie zaciągali kolejnych kredytów, jak również, kwestii uprawiania hazardu przez dłużnika, pomimo tego, że to mogło znacząco wpłynąć na zadłużanie się małżonków.

Skarżący zarzucił dalej, że Sąd cytując ust.2 i 3 art. 491¹⁰ p.u.i.n nie odniósł się do faktu, że ust. 3 dotyczy kwestii momentu ujawnienia się przesłanki oddalenia wniosku, natomiast nie dotyczy to, jak usiłuje twierdzić Sąd, prawidłowego wykonywania czynności z ust. 2 (wskazanie, wydanie syndykowi całego majątku, niezbędnych

dokumentów, wykonywanie innych ciężących na nim obowiązków). Biorąc pod uwagę, że w momencie wniesienia przez dłużnika do Sądu wniosku o upadłość, w ocenie Banku wniosek ten podlegał oddaleniu; fakt prawidłowego wykonywania przez J. D. zaleceń syndyka nie ma znaczenia.

Sąd Okręgowy rozpoznając przedmiotowe zażalenie zważył co następuje:

Wierzyciel składając wniosek o umorzenie postępowania upadłościowego w stosunku do dłużnika J. D. jako podstawę prawną podał art. 491¹⁰ § 3 w zw. z art. 491⁴ § 1 p.u.i.n. zarzucając, iż dłużnik działając umyślnie, bądź w sposób rażącego niedbalstwa doprowadził do swojej niewypłacalności.

Stosownie do treści art. 491⁴ ust. 1 w/w ustawy Sąd oddał wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub w skutek rażącego niedbalstwa. Stosownie do treści art. 491¹⁰ ust. 2 jeżeli upadły nie wskaże lub nie wyda syndykowi całego majątku, niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykonuje ciężących na nim obowiązków, Sąd na wniosek syndyka lub wierzyciela, po wysłuchaniu upadłego syndyka, a w razie potrzeby także wierzycieli umarza postępowanie, chyba, że uchybienie przez upadłego ciężącym na nim obowiązkom nie jest istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Ust. 3 przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy podstawa do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ujawni się po ogłoszeniu upadłości. Jak wynika, z powyższego umorzenie postępowania winno nastąpić w przypadku, gdy wprawdzie Sąd rozpoznając wniosek o ogłoszenie upadłości nie znalazł podstaw dla zastosowania art. 491⁴ p.u.i.n. tj. nie stwierdził przesłanek tam wymienionych, a w konsekwencji ogłosił upadłość dłużnika, jednak okoliczności stanowiące przesłankę z art. 491⁴ zostały ujawnione po ogłoszeniu upadłości.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało ocenić, czy argumentacja i dowody przedłożone przez wierzyciela w toku postępowania z wniosku o umorzenie postępowania upadłościowego ujawniały nową okoliczność stanowiącą podstawę wymienioną w art. 491⁽⁴⁾ tj. stanowiącą podstawę oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Zważywszy na argumentację wnioskodawcy należało więc zbadać, czy twierdzenia i dowody zgłoszone w toku postępowania o umorzenie przez wierzyciela (...)w S. - były okolicznością ujawnioną po ogłoszeniu upadłości czyli nie znaną Sądowi Rejonowemu w dacie wydawania postanowienia o ogłoszeniu upadłości. W przypadku pozytywnej odpowiedzi na to pytanie, należało dalej zbadać, czy ujawnione okoliczności stanowiły podstawę dla stwierdzenia, iż dłużnik J. D. doprowadził do swej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub w skutek rażącego niedbalstwa wynikająca z art. 491⁽⁴⁾ ust. 1 (przesłanka podana przez wierzyciela stanowiąca podstawę wniosku).

Dokonując analizy w powyższym zakresie w pierwszym rzędzie należało więc porównać dane którymi dysponował Sąd ogłaszający upadłość, a stanowiące podstawę dla ogłoszenia upadłości - z danymi które podał wierzyciel w toku postępowania o umorzenie.

Wskazać należy, iż postanowienie o ogłoszeniu upadłości nie zawiera uzasadnienia, stąd też za podstawę swych ustaleń co do danych i faktów stanowiących podstawę ogłoszenia upadłości Sąd Okręgowy przyjął dane zawarte we wniosku o ogłoszenie upadłości i załącznikach do tego wniosku. Szerszego postępowania Sąd Rejonowy bowiem nie prowadził (sygn.akt V Gu „of” 19/15).

We wniosku o ogłoszenie upadłości wskazując okoliczności, które go uzasadniały dłużnik podał, że : 1. w kłopoty finansowe wpadł 15 lat wcześniej (rok 2000) gdy pojawiły się problemy ze spłatą kredytu hipotecznego i innych mniejszych zobowiązań, a przyczyny niniejszego były od niego niezależne i wynikały ze zmniejszonego wymiaru godzin w szkole i utraty dodatkowego źródła dochodu (praca trenera),

2. dlatego też w dniu 9.08.2010r. zaciągnął kredyt konsolidacyjny na okres 15 lat w kwocie 200.000 zł przeznaczony na spłatę kredytów i innych zobowiązań oraz na bieżące potrzeby konsumpcyjne,

3. w 2012r. zaciągnął kolejny kredyt w (...) -u im. F. S. w kwocie 75.000 zł na okres 5 lat, który służył spłacie zobowiązań wynikających z zamiany dotychczas posiadanego dwupokojowego mieszkania na większe - trzypokojowe, oddłużenie mieszkania oraz drobne remonty, - wówczas sytuacja była stabilna i podjął dodatkową pracę jako trener,

4. od 3 lat sytuacja się pogorszyła w wyniku destabilizacji

w szkolnictwie związanym z niżem demograficznym oraz zwiększyły się wydatki związane z wychowaniem i kształceniem dzieci. Dłużnik ma bowiem uzdolnioną muzycznie córkę, co wymaga pokrywania kosztów zakupu skrzypiec lutniczych, profesjonalnych akcesoriów, warsztatów

i konkursów muzycznych, zaś w przypadku syna rozwijanie jego talentów sportowych łączy się z kosztami w postaci wymiany sprzętu hokejowego

i wyjazdu na mecze i turnieje często zagraniczne. Dodatkowo choroba nowotworowa teściowej spowodowała częściowe zaangażowanie w pomoc. Piętrzące się nieterminowe płatności opłaty czynszowe i za media, a także raty kredytów pogłębiały problemy dłużnika i jego żony, małżonkowie raty spłacali nieregularnie. W roku 2013 podjęli decyzję o wyjeździe dłużnika za granicę na okres 2 lat, w celu ratowania rodziny z problemów, co wiązało się z wzięciem przez niego urlopu bezpłatnego na okres 1,5 roku. Jego zarobki dawały możliwość utrzymania rodziny i spłaty zobowiązań, następnie w wyniku pogorszenia się stanu teściowej dłużnik nie mógł kontynuować pracy zagranicą, a jednocześnie nie uzyskał innej pracy do końca urlopu bezpłatnego.

Dokonując porównania powyższych twierdzeń i zadłużenia dłużnika wskazanego przez niego we wniosku o ogłoszenie upadłości z danymi jakie zostały wskazane przez wierzyciela w toku niniejszego postępowania, w odwołaniu się do raportu z informacji kredytowej i historii rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego (k- 59 – 105) oraz z danymi z zestawienia przedstawionego przez syndyka masy upadłości (k. 35 – 36) Sąd Okręgowy stwierdza, iż podane przez dłużnika informacje o przyczynach zaprzestania płacenia długów oraz co do wysokości i rodzaju zadłużenia, wbrew jego twierdzeniu nie były pełne, nosząc charakter wybiórczy.

Jak ustalił Sąd Okręgowy, na podstawie akt sprawy upadłościowej toczącej się przed Sądem Rejonowym w Krośnie pod sygn. akt V GU „of” 19/15 wniosek o ogłoszenie upadłości złożony został w dniu 19 czerwca 2015 r. i zawierał on spis wierzycieli zadłużenia J. D., z którego wynikało, że dłużnik jest zadłużony w stosunku do:

1. (...) – do spłaty pozostało 183.000 zł,
2. (...)w Gdyni – do spłaty pozostało 70.900 zł,
3. (...) (...) w Sanoku – do zapłaty pozostało około 7.000 zł,
4. (...) zaległa kwota z tytułu opłat czynszowych i mediów – 20.000 zł.

W uzasadnieniu wniosku, jak przytoczono już powyżej była mowa o kredycie konsolidacyjnym udzielonym na podstawie umowy z dnia 9.08.2010r. oraz drugim zaciągniętym w (...) im. (...) (75 000zł) który miał służyć spłacie zobowiązań wynikających z zamiany mieszkania, jego oddłużeniu i drobnym remontom., bo wówczas sytuacja finansowa miała być stabilna, dłużnik podjął dodatkową pracę jako trener.

Wbrew jednak powyższym twierdzeniom, jak wynika z aktu notarialnego z dnia 23 sierpnia 2010r. zamiana mieszkań odbyła się bez dopłat, strony oświadczyły, iż z tytułu zamiany nie mają żadnych roszczeń (par. 2 i 3 umowy k- 58), dłużnik wraz z małżonką zobowiązali się do wpłaty do spółdzielni kwoty zaległości, jednak wynosiła ona jedynie 2 605, 01 zł (par. 2 umowy k- 58). Ponadto umowa zamiany lokali miała miejsce 23 sierpnia 2010r. czyli blisko dwa lata wcześniej niż zaciągnięty kredyt w (...), co którego umowę zawarto 25 kwietnia 2012r., przy czym we wniosku dłużnik twierdził, iż w tym czasie (2012) sytuacja była stabilna, co czyni zasadnym pytanie na jaki cel przeznaczono środki z kredytu w (...) na kwotę 75 000 zł.

W tym kontekście istotną staje się okoliczność, iż brak we wniosku o ogłoszenie upadłości dalszych danych odnośnie sytuacji finansowej, ujawnionych w toku niniejszego postępowania, a to, iż w okresie od 12.08.2010 (kredytu konsolidacyjnego) do zawarcia umowy w dniu 25.04.2012r. w (...) dłużnik bądź jego małżonka zawarli jeszcze 7 umów kredytowych a to:

- 12.05.2011 - 4 500 zł (J.)
- 17.06.2011 – 12 700 (J. i M.)
- 17.06.2011 – 500 (J.)
- 17.08.2011 – 7 500 (M.)
- 26.10.2011 – 7 500 J. i M.
- 12.12.2011 – 16 000 (J.)
- 27.01.2012 – 60 000 (J. i M.)

Ponadto w tym czasie zawarli oni następujące umowy pożyczek :

- 19.10.2011 r. -200,00 zł. - (...)(...)
- 14.11.2011 r. - 400,00 zł. - (...)((...)
- 6.12.2011 r. -1 992,00 zł. -(...) Tychy,

a następnie już po umowie kredytu w (...) (25.04.2012r.) kolejne :

- 17.08.2012 r. - 500,00 zł. -Via SMS
- 27.08.2012 r.,620,00 zł. - (...) Sp. z o.o.,
- 28.08.2012 r. - 600,00 zł. - (...) Sp. z o.o.,
- 19.09.2012 r. - 400,00 zł. - (...) (...)
- 21.02.2013 r. - 1.300,00 zł. - (...),
- 12.04.2013r. - 1.996,00 zł. (...)
- 17.06.2014 r. - 3 000,00 zł. - (...)
- 23.09.2014 r. - 1.400,00 zł. - (...) Sp. z o.o.,
- 23.09.2014 r. - 600,00 zł. - (...) Spółka z o.o.
- 5.11.2014r. – 1100 P.

o których również brak mowy we wniosku o ogłoszenie upadłości, przy czym część z tych zobowiązań nie została w ogóle spłacona, co z kolei wynika z zestawienia syndyka (k- 35 – 36) w którym to zestawieniu figurują jako wierzyciele: (...) SA, (...), (...) sp z o.o., (...) sp z o.o., (...) sp. akcyjna komandytowa(w stosunku do J. D.) oraz (...) SA, (...) A. Z. A. G., G. C. oraz Z. W.. Zaciągnięciu wskazanych przez wnioskodawcę wierzytelności dłużnik zresztą słuchany na rozprawie w dniu 13 października 2015r. jasno nie zaprzeczył, zaślaniając się niepamięcią w zakresie pożyczek zaciąganych w 2011r. kwotach 4500, 12 700, 7500, , 7500, 16 000 i 60 000, przyznając wprost fakt zawierania przez

siebie pożyczek w „parabankach”, co zresztą znajdowało odzwierciedlenie w wyciągu z jego rachunku bankowego (k-105).

Jak wynika z powyższego dłużnik nie tylko nie zrealizował zobowiązania z umowy z 2010r. z (...) o informowaniu banku o zamiarze zaciągnięcia kredytu lub pożyczki lub ich zaciągnięciu, ale pomimo spoczywającego nań obowiązku wynikającego ze spłaty rat, zaciągał dalsze zobowiązania, pomimo, jak twierdził stabilnej sytuacji, doprowadzając do zaciągnięcia zobowiązania w (...) w kwietniu 2012r., który przeznaczył na odmienny, niż wskazany we wniosku o ogłoszenie upadłości cel. Trzeba dodać, iż ostatecznie na dzień złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości zarówno kredyt z (...) z dnia 12.08.2010r. jak i w (...) z 25 kwietnia 2012r. ale także dalsze pożyczki z 2014r. i 2015r. (spis k-36) nie zostały spłacone i o nich również brak było mowy we wniosku.

Jak wynika z powyższego dłużnik pomimo obowiązku spłaty rat kredytowych z umowy kredytu konsolidacyjnego z dnia 12.08.2010r. zaciągał nowe zobowiązania, nie wyjaśniając w toku niniejszego postępowania potrzeby i celu dla niniejszego, co wskazuje bądź na przeznaczanie tych kwot na cele konsumpcyjne, bądź spłatę kolejnymi zobowiązaniami wcześniejszych zobowiązań (co z kolei powodowało zwiększanie pasywów), pomimo iż jak wynika z wycieczek Banku, dłużnicy winni być w stanie z bieżących zarobków pokryć ratę kredytową kredytu z 12.08.2010r., okoliczność zmniejszenia godzin w szkole nie została w żaden sposób wykazana.

Obowiązkiem dłużnika w świetle zarzutów i dowodów zgłoszonych przez Bank było wykazanie w niniejszym postępowaniu, iż w/w pożyczki zaciągnięte w latach 2011 – 2014 nie pogorszyły jego sytuacji finansowej i majątkowej i nie miały wpływu na złożenie w miesiącu lipcu 2015 r. wniosku o ogłoszenie upadłości. Przeciwdowodu dla stanowiska Banku brak. Dłużnik nie wyjaśnił niniejszego w toku rozprawy w dniu 13 października 2015r. jak również nie wskazał na co przeznaczal coraz to zaciągane zobowiązania, jak i z czego miał zamiar je spłacać, przy czym nawet nie był w stanie wskazać jaką kwotę przeznaczyl z żoną na pomoc teściowej, pomimo, iż był to jeden z argumentów dla uzasadnienia braku spłaty zobowiązań.

Sąd Okręgowy nie podziela poglądu wyrażonego przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia odnośnie tego, że dłużnik zasadnie twierdzi, iż Sąd dokonał już badania jego stanu majątkowego i uznając przedstawiony przez niego materiał za wystarczający do rozstrzygnięcia ogłosił upadłość konsumentką w stosunku do niego. Przede wszystkim, zauważyć należy, iż Sąd Rejonowy oparł postanowienie o ogłoszeniu upadłości jedynie na - jak się okazało - wybiórczo przedstawionych przez dłużnika twierdzeniach i nie dysponował pełną wiedzą na temat jej zadłużania się. Dłużnik nie wskazał i wykazał żadnym dowodem na co tak naprawdę przeznaczone zostały środki finansowe pozyskane z w/w zobowiązań. Nie zostało przez niego zakwestionowane również i to – na co zwracał uwagę Bank – że w umowie o kredyt konsolidacyjny zostały określone warunki jego udzielenia, w tym także dokonana przez Bank symulacja zadłużenia dłużnika, osiągniętych przez niego dochodów oraz możliwości spłat. Zauważyć należy, że Bank w trakcie niniejszego postępowania twierdził, że dokonana przez niego symulacja spłat umożliwiała dłużnikowi realizację zobowiązań w ramach rozłożonych na lata spłat, przy założeniu wszakże, że nie będzie on zaciągał dalszych zobowiązań.

W świetle powyższego, to na dłużniku w niniejszym postępowaniu spoczywał obowiązek wykazania, że fakt zaciągania kolejnych kredytów i pożyczek, po roku 2010 nie pogorszył jego możliwości realizacji zobowiązania zaciągniętego w Banku i nie doprowadził ostatecznie do stanu jej niewypłacalności. Również i ta okoliczność nie została przez dłużnika wykazana wiarygodnymi dowodami.

Wbrew postanowieniom umowy o kredyt konsolidacyjny - jak wykazało niniejsze postępowanie - dłużnik poprzez zaciąganie dalszych zobowiązań doprowadził swoim działaniem – zdaniem Sądu Okręgowego – do zaniechania realizacji zobowiązań. Podnoszona przez dłużnika J. D. sytuacja rodzinna dotycząca m.in. utraty zatrudnienia, choroba teściowej nie została wykazana żadnymi wiarygodnymi dowodami.

Mając na uwadze niniejszy stan faktyczny, zdaniem Sądu Okręgowego dłużnikowi można przypisać co najmniej rażące niedbalstwo polegające na opisanym powyżej zachowaniu, które doprowadziło do istotnego zwiększenia stopnia jego

niewypłacalności. Wysokość wydatków i zaciąganych zobowiązań winno się bowiem dostosować do uzyskiwanych dochodów, a pokrywanie ich z kolejnych kredytów i pożyczek bez zagwarantowanego źródła dochodu – ich spłaty powoduje w końcu brak środków finansowych na pokrywanie tychże zobowiązań i jest to wiedza powszechna.

W świetle powyższych faktów, Sąd Okręgowy dysponując dowodami w pełnym zakresie odnoszącymi się do rzeczywistego przebiegu zadłużenia dłużnika i dokonując analizy czasokresu podejmowanych kolejno przez niego zobowiązań, odmiennie, niż Sąd Rejonowy uznał, że spełniona została przesłanka, o której mowa w art. 491¹ ust. 1 i art. 491¹⁰ ust. 2 i 3, przy czym nie stwierdził, by umorzenie postępowania upadłościowego pozostawało w sprzeczności z względami słuszności lub względami humanitarnymi.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 386 § 1 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że postępowanie upadłościowe w stosunku do dłużnika umorzył, o kosztach postępowania zażaleniowego orzekając stosownie do wyniku sprawy.